

Muutokset väestössä oireilussa ja käsityksissä sisäilmasta

Kansallinen sisäilma ja terveys -ohjelma

professori Juha Pekkanen

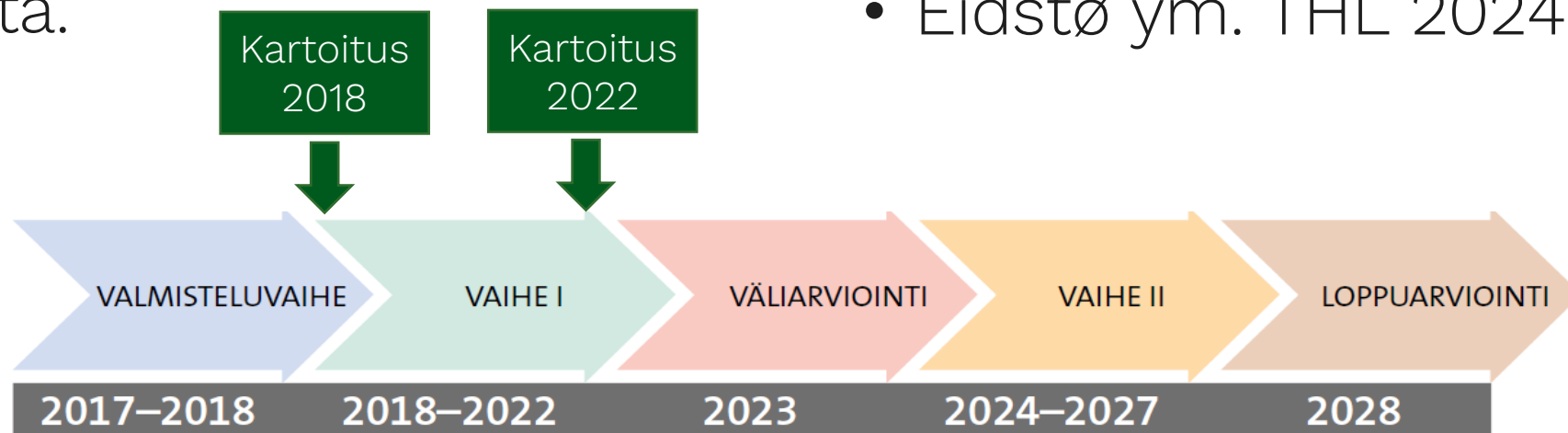
Helsingin Yliopisto ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

13.3.2024

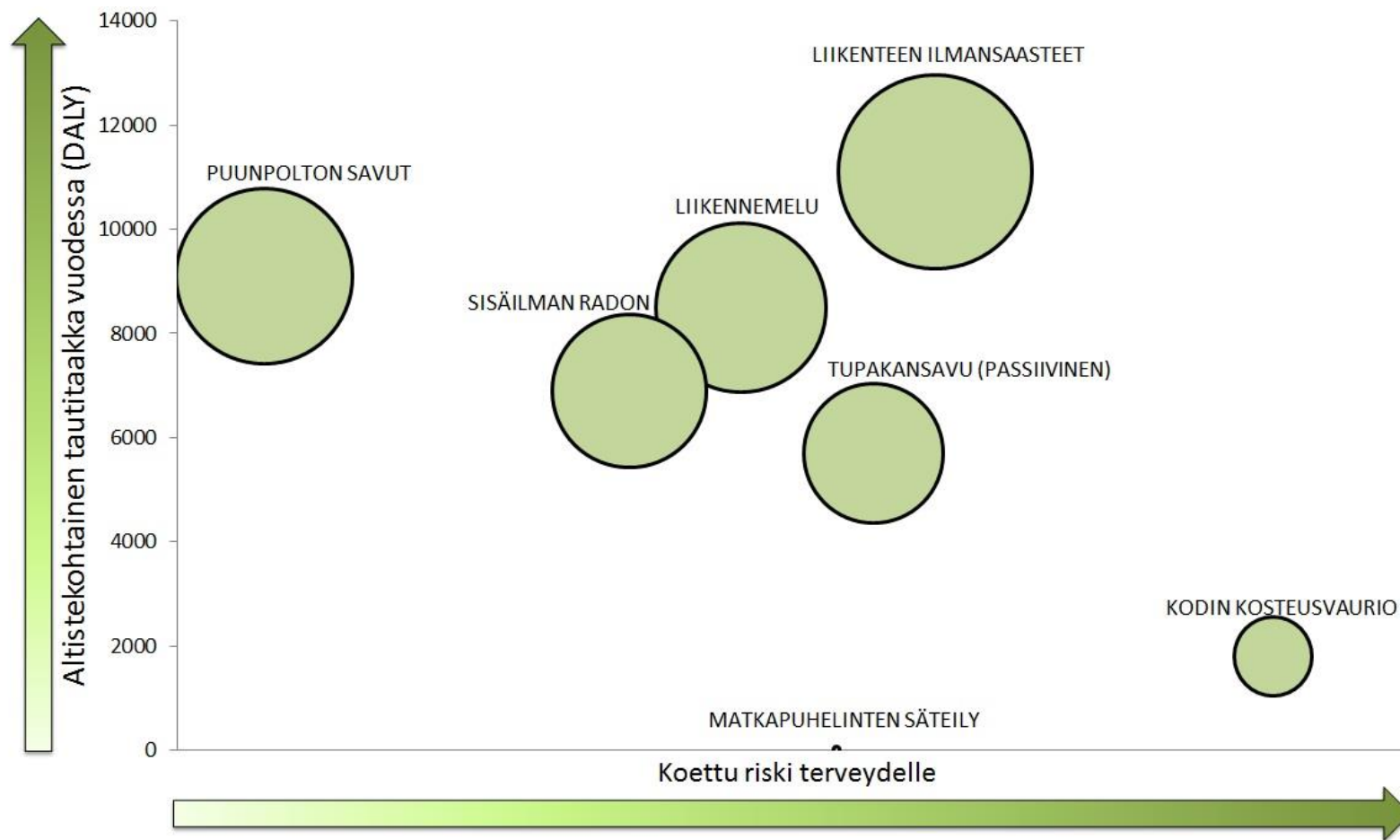
Ohjelman vaiheet ja Kansalliset sisäilmakartoitukset 2018 ja 2022

- Kyselyt 5 000:lle 25-64 v. satunnaisesti valitulle suomalaiselle
- Selvittävät sisäilmaan liittyviä tekijöitä.

- Mittaavat ohjelman vaikuttavuutta
  - oireilu, tyytyväisyys sisäilmaan
  - väestön käsitykset, tiedot
- Eidstø ym. THL 2024

Koettu riski kansanterveysvaikutuksista

Väestön
koettu riski
vs.
asiantuntija-
arvio

Sisäilmaan liittyvä oireilu on monitekijäistä

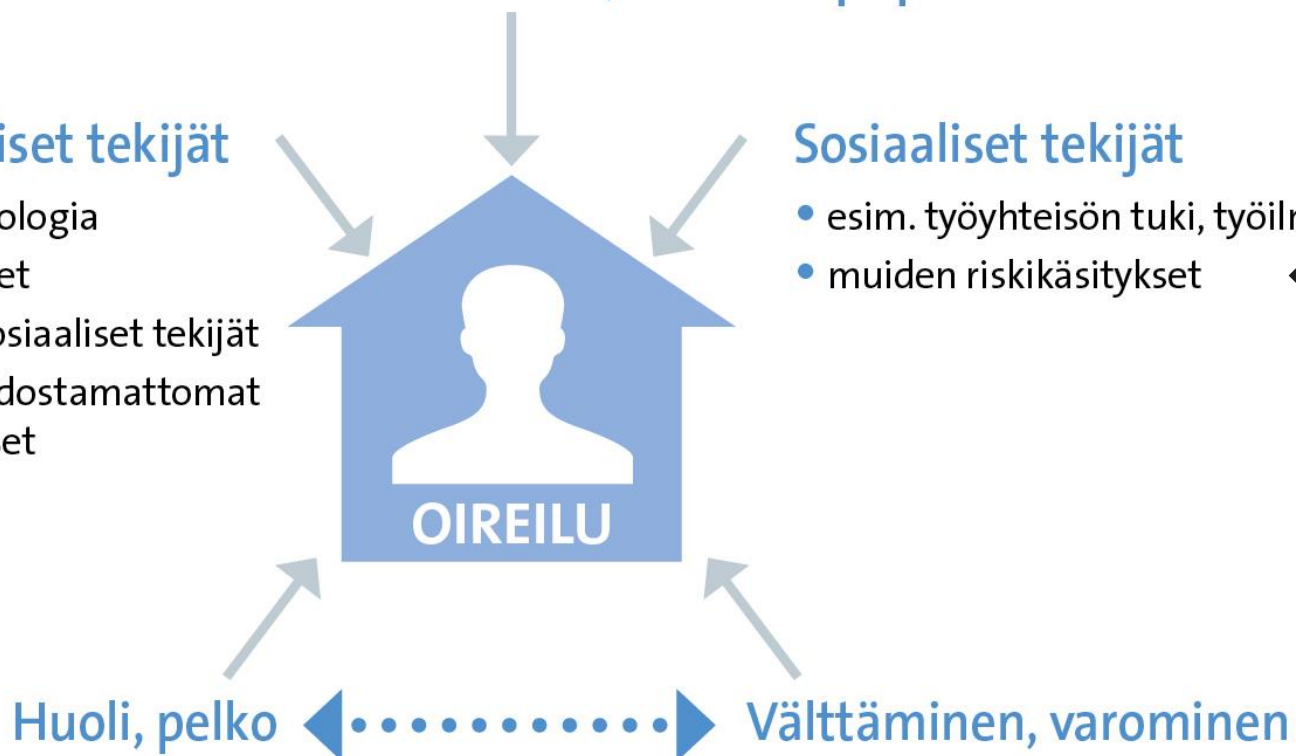
Sisäilman huono laatu, monet epäpuhtaudet

Yksilölliset tekijät

- immunologia
- sairaudet
- psykososiaaliset tekijät
- osin tiedostamattomat käsitykset

Sosiaaliset tekijät

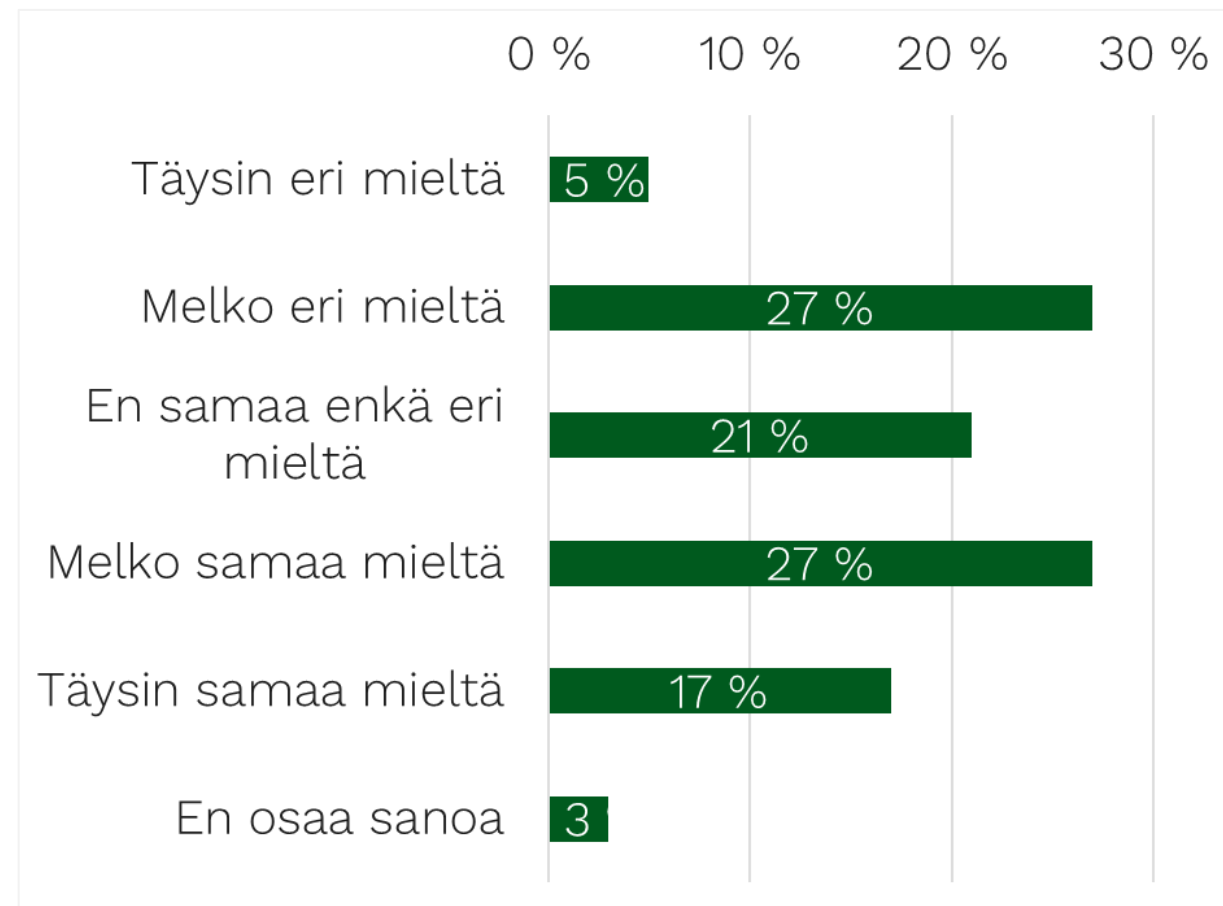
- esim. työyhteisön tuki, työilmapiiri
- muiden riskikäsitykset

Riskien kokeminen suurena lisää oireilua ns. nocebo vaikutuksen kautta (Louhiala ym. 2020)

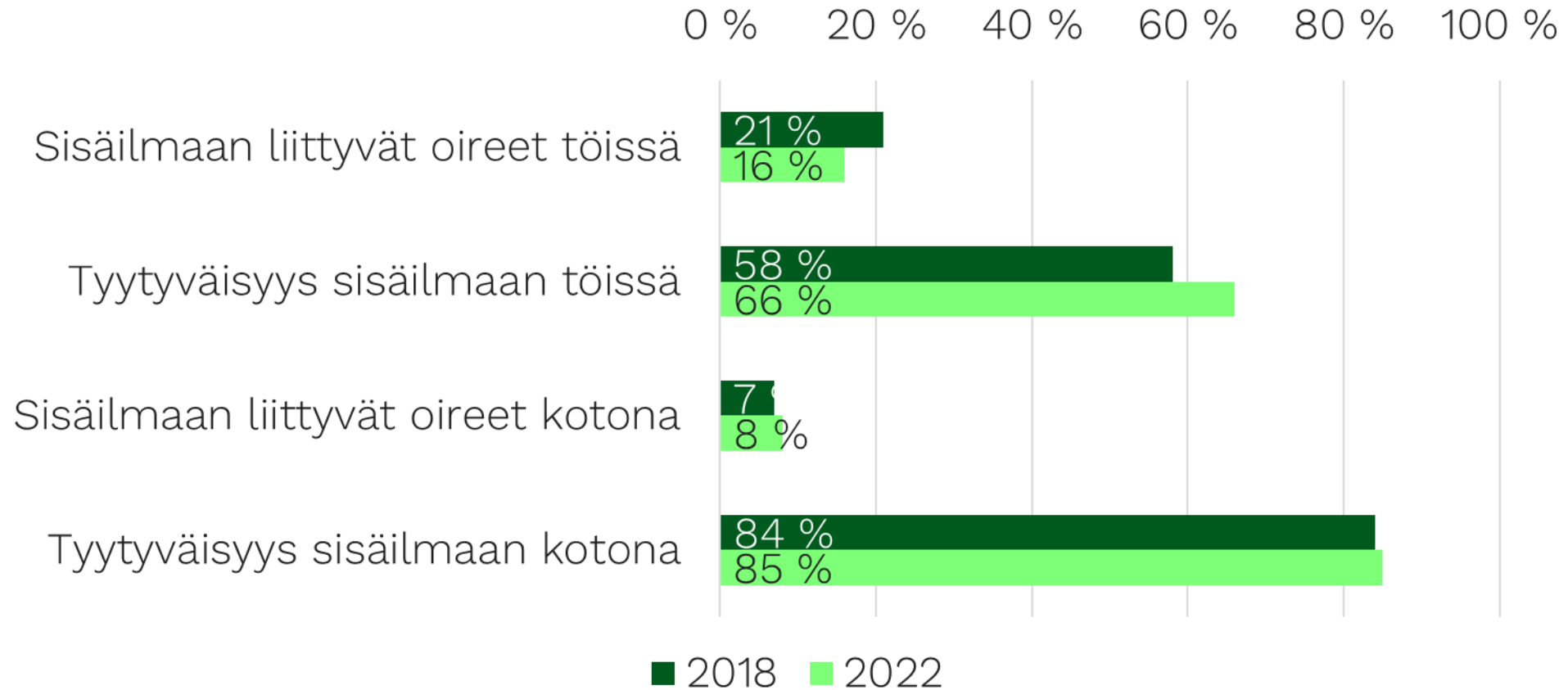
Väestö luotti yhtä paljon oireiluun kuin rakennuksen tutkimiseen (Lampi ym. 2019)

- Myös kunnat korjasivat rakennuksia keskeisesti oireilun perusteella (Hyvärinen ym. AVATER 2017)

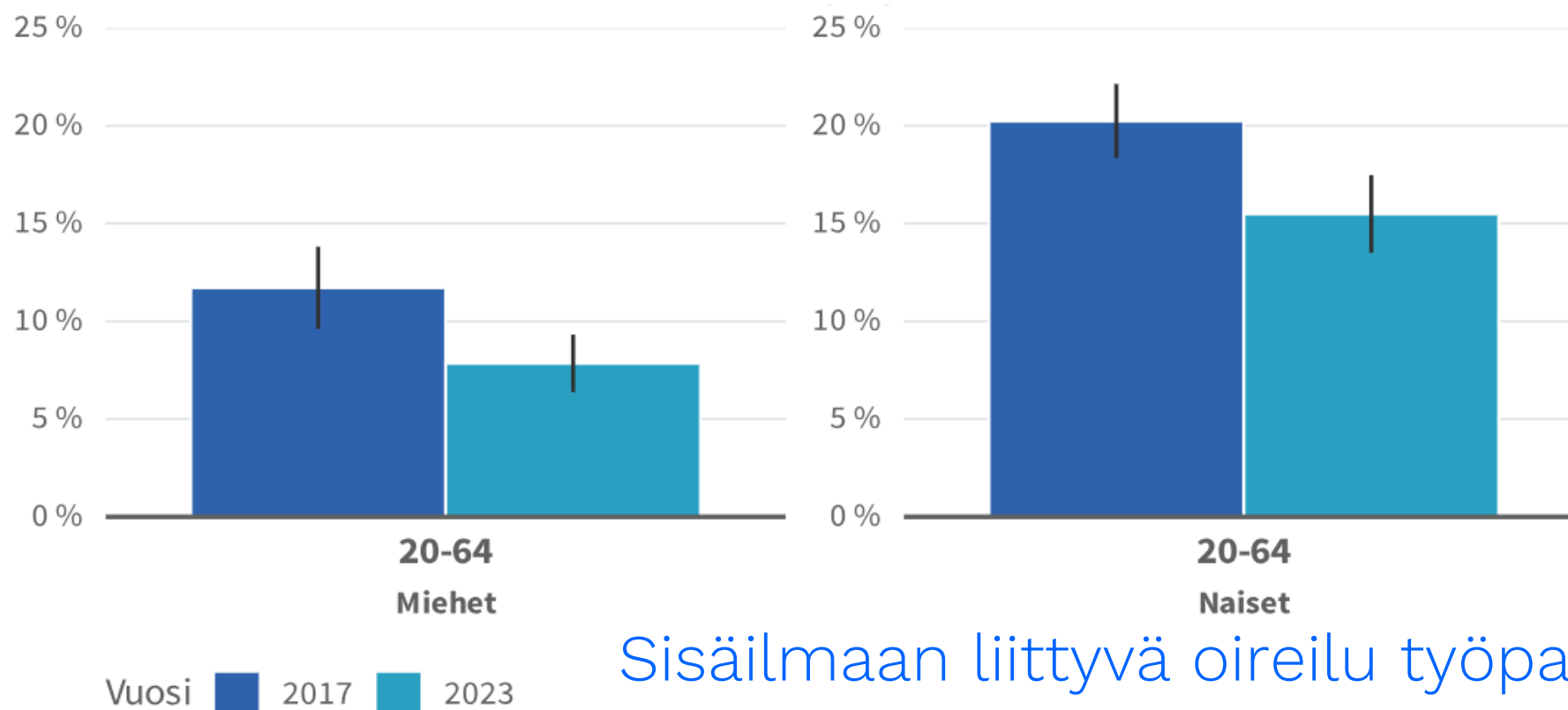
Kuva: Sisäilman epäpuhtauksien arvioinnin tulee perustua ensisijaisesti rakennuksen tutkimiseen ja muihin mittauksiin, ei niinkään käyttäjien oireiluun.

Ohjelman yleistavoitteissa hyvää kehitystä työpaikoilla

Muutokset oireilussa ja tyytyväisyydessä kotona eivät tilastollisesti merkitseviä ($p < 0.1$)

Vastaava muutos näkyy THL:n muissa kansallisissa kyselyissä

Sisäilmaan liittyvä oireilu työpaikalla

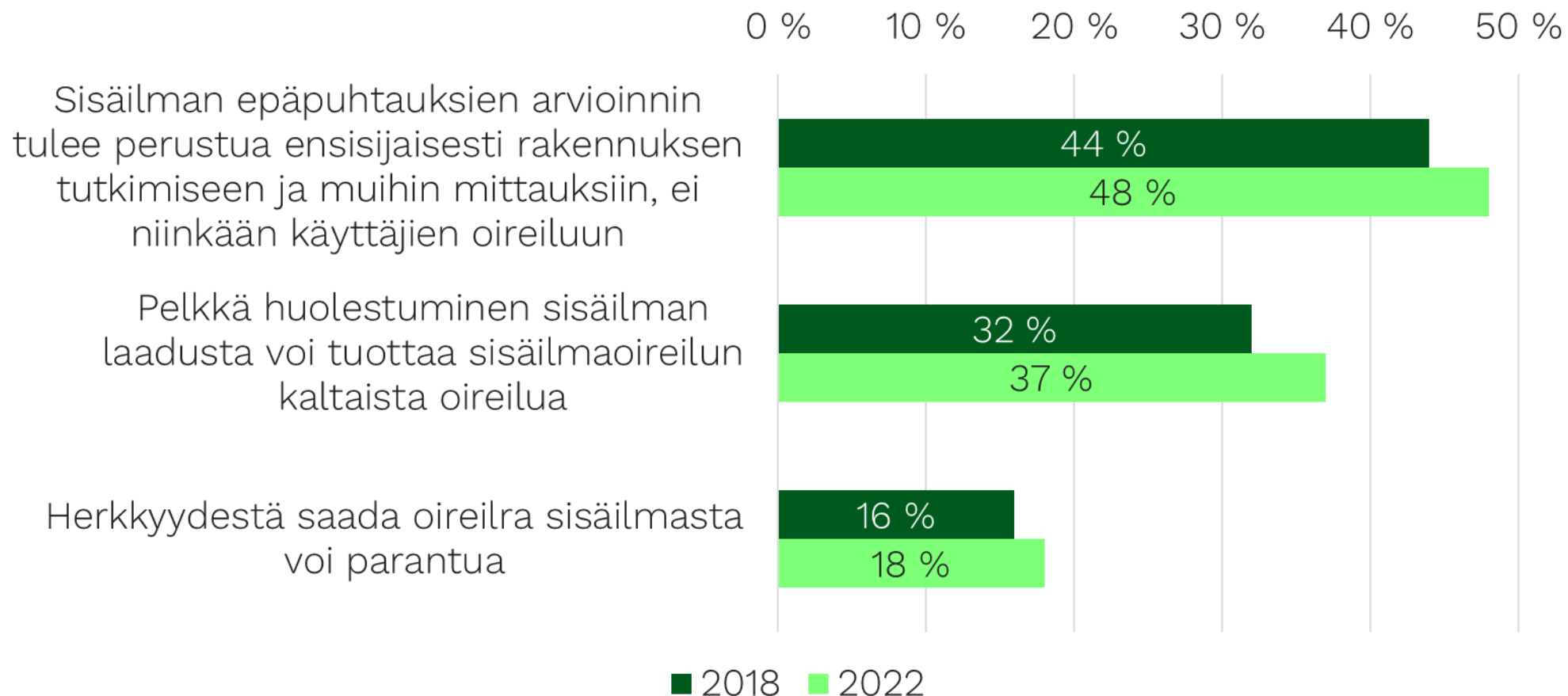
Lähde: THL, Terve Suomi -tutkimus 2022–23 ja FinTerveys 2017
Tulokset ikävakioitu

19.3.2024

Tiedot sisäilman terveysvaikutuksista parantuneet hiukan

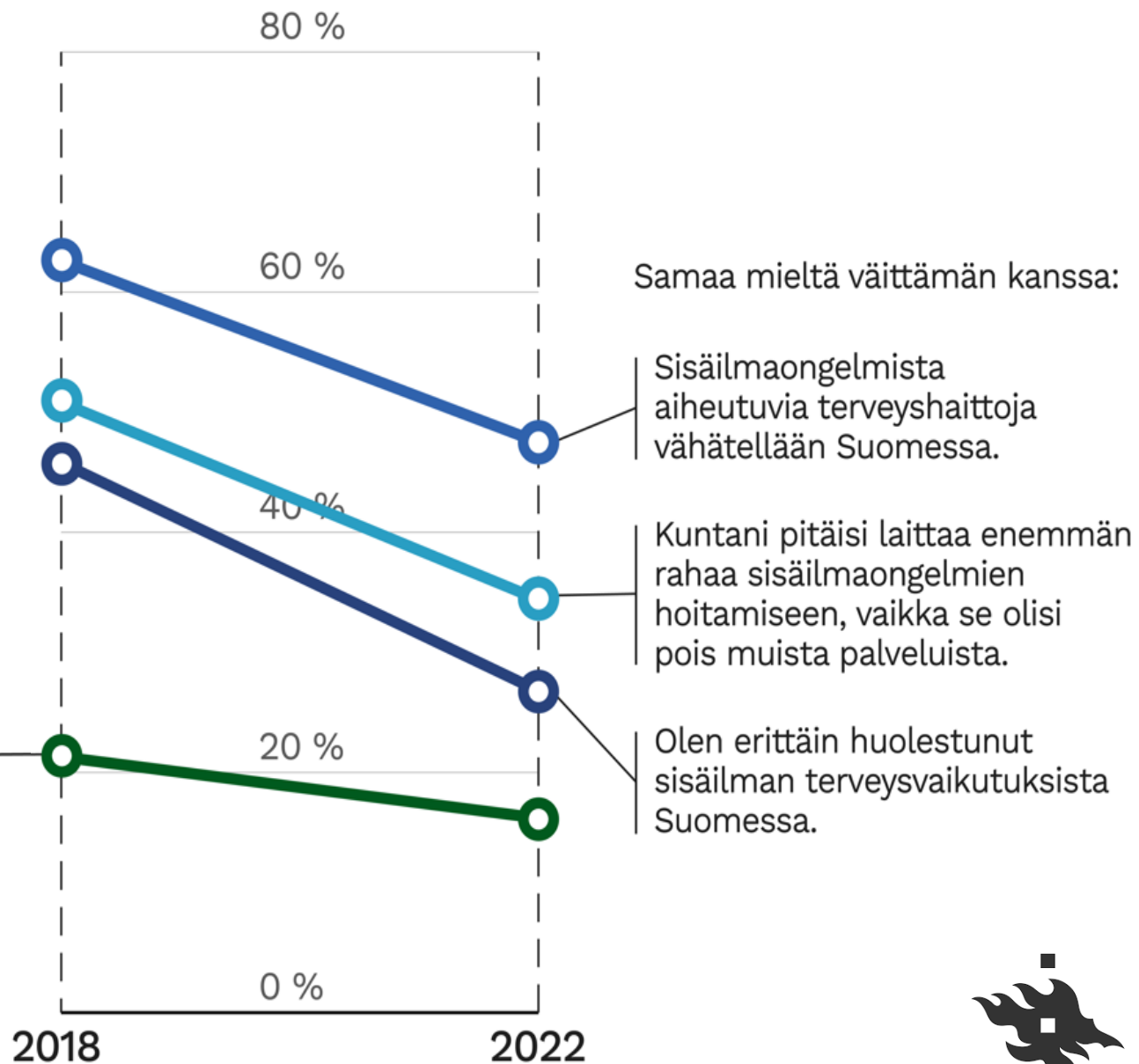

Nämäkin muutokset tilastollisesti merkitseviä ($p < 0.03$)

'Huoli' vähentynyt voimakkaasti

Oireilu työpaikan
sisäilmaan liittyen

Samaa mieltä väittämän kanssa:

Sisäilmaongelmista aiheutuvia terveyshaittoja vähätellään Suomessa.

Kuntani pitäisi laittaa enemmän rahaa sisäilmaongelmien hoitamiseen, vaikka se olisi pois muista palveluista.

Olen erittäin huolestunut sisäilman terveysvaikutuksista Suomessa.

Mistä havaittu positiivinen kehitys johtuu?

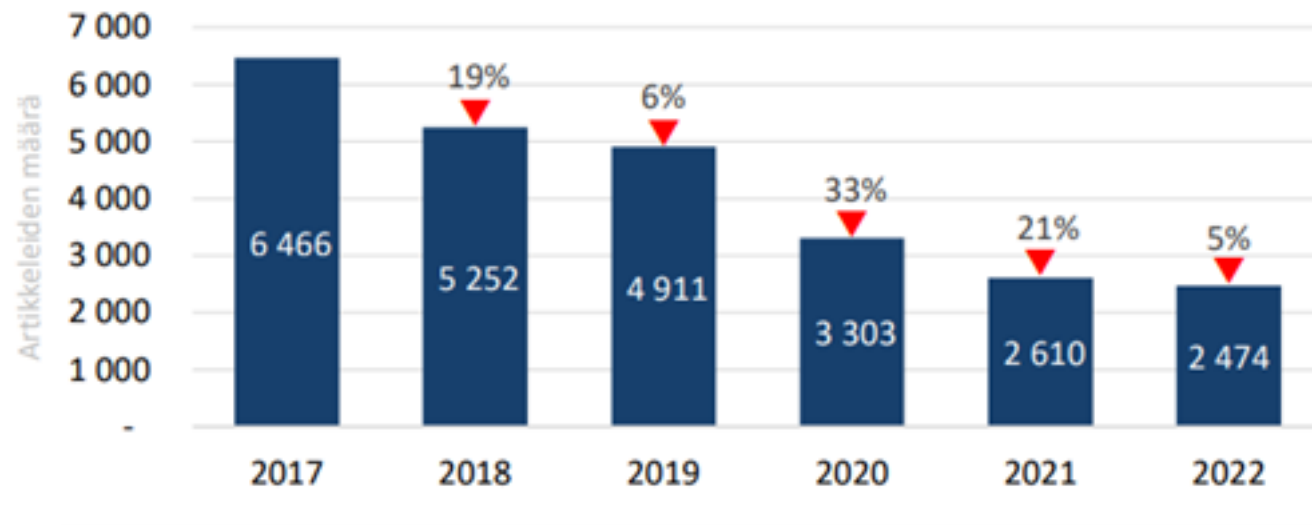
- COVID pandemian takia etätyö lisääntynyt
  - Vaikuttanut oireiluun, ehkä vähemmän muihin
- Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja muut huolet johdattaneet ajatuksia muualle?
- Kunnissa tehty paljon hyvää työtä
- Terveet tilat 2028 -ohjelma ja Kansallinen sisäilma ja terveys -ohjelma
- Monet muut mahdolliset tekijät

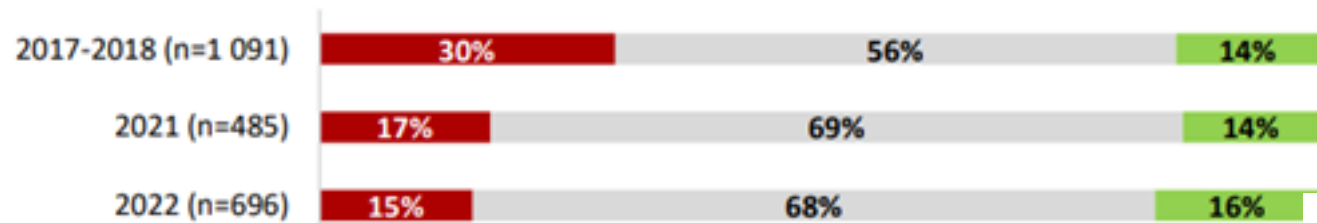
Lehdistön suhtautuminen muuttunut

- Todennäköisesti iso vaikutus väestön näkemyksiin
- Välittänyt eri tekijöiden vaikutusta

KAIKKI SISÄILMA-ARTIKKELIT | ARTIKKELIMÄÄRÄ | Kaikki maininnat

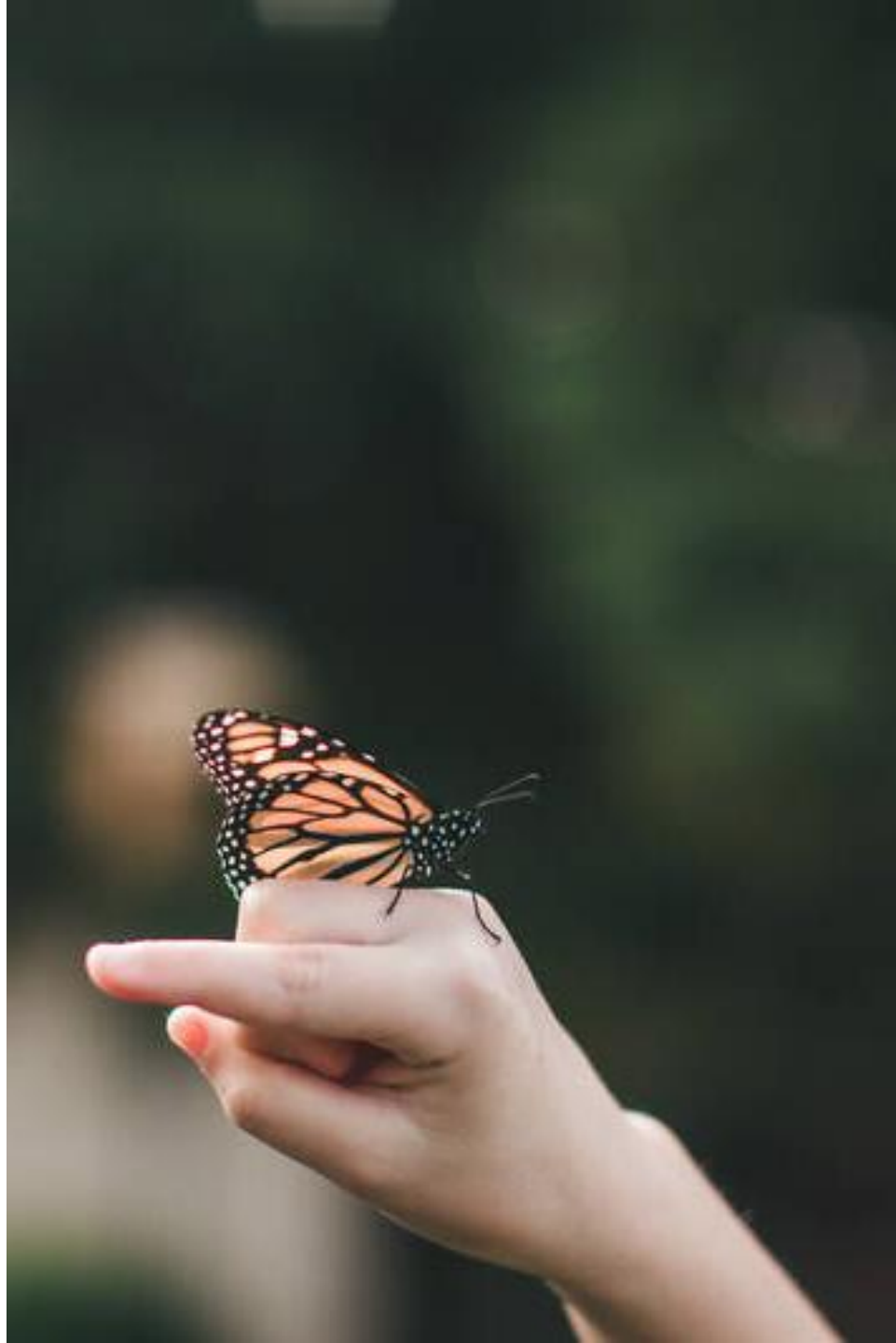
OTOS SISÄILMA-ARTIKKELEISTA | SÄVYN MUUTOS | Otos

(Meltwater 2023)

Johtopäätökset

- Oireilu ja tyytyväisyys parantunut työpaikoilla
- 'Huoli' sisäilmasta selvästi vähentynyt
- Tiedot parantuneet hiukan
- Mahdolliset syyt muutoksiin moninaiset
- Tulokset viittaavat siihen, että ohjelmalla ollut vaikutusta

Kiitos kaikille ohjelmaan osallistuneille ja sitä tukeneille!
thl.fi/sisailmaohjelma

Työterveyslaitos

 Hengitysliitto

